

No 's tornen els originals.
Dels treballs ne són responsables llurs
autors.

↔ *Periòdic literari. - Surt els dies 10 i 25 de cada mes* ↔

ENGRUNES

En les branques del meu cor
una aucella s' hi es posada,
que entre cantada i cantada
suspira folla d' amor.

Sos cants, a més de vibrants,
tenen tan dolça harmonia
que no 'm canso nit ni dia
d' escoltar tan dolços cants.

D' abraçades i petons
conta una cansó la aucella
que es la més gran, la més bella
d' entre totes les cansons.

Canta, canta sens parar
del meu cor en la brancada,
canta sempre, aucella aimada...
¡que es ma vida ton cantar!

A. JULIÀ PONS.

De les meves excursions

QUADRET

La meva amiga X habita en una població del Empordà; sa casa pairal es gran i espaiosa, capàs per a nombrosa família com foren en algun temps, més la dissort hi feu estada i are la meva amiga hi viu sens tenir-hi per companyia ni els seus pares, ni germans, ni ningú de la família, tan sols els antics servents, que més d'un cop amagats de sa mestresa els hi vistos plorar de tristot al veurer el canvi que ha fet aquella casa on la mort en poc temps va trucar-hi masses vegades.

Ella es una escriptora ben coneguda i llorejada, això fa que les amargors de la vida les converteixi en poètiques i inspirades composicions que amb tota sencillesa, com es son natural arriuen al cor de qui té la sort de llegirles. Els seus més bons companys son els llibres que la distreuen tot sovint de ses cabories.

Encar que es bon xic més gran que jo, m' estima com si fos una germana, i té un plaer sens mida si vaig a passar una temporadeta al seu costat. Quan això arriba es desviu per a obsequiar-me i terir-me contenta, i jo la trec del seu arreconament proposant-li que alguna excursió que accepta gustosa, sortint-se aixís de la monotonia de la seva vida.

La veritat es que a mi també 'm plau forsa, per que aprop d'ella hi he passat dies de veritable felicitat.

Recordo que havíem senyalat el 18 d'Agost per anar a passar-lo en una de les pintoresques platjes de la costa brava. La vigília ferem molts preparatius i després de sopar vingueren els amics que debíem formar part de la comitiva per a quedar amb l' hora de sortida. L'espaiós menjador s'omplí soptadament d'enraonaments i rialles estrepitoses. ¡Qué n'hi havia d'animació i alegria pensant amb el jorn que s'ens esperaba! Plans i combinacions per a poder gaudir de totes les belleses que 's presentaven en la forada del endemà. De tan en tan quelcun ¡xist! d'una de les persones d'enteniment ens feia callar un moment per a donar-nos que alguna nova acordada a última hora, i que nosaltres els joves acullíem amb picaments de mans i noves rialles. Més d'un cop ens en anarem a la cuina i destapavem una cassola o bé un cistell on hi havien provisions apetitoses per lo jorn següent i aquell tafanejar servia de *vermout* puix era un gran aperitiu. Parlant parlant, se feu forsa tart fins que un seriament va aixecar la sessió, dient que al endemà tindriem són i no podriem alsar-nos, més nosaltres estavem tan desvetllats que molt bé hauríem esperat l' hora de sortida sense anar-nos'n al llit. Ens despedirem tots, despertant amb nostres crits i gatzara als pacífics veïns que dormien feia estona. Quedà la gran casa altre volta quieta i tranquila com acostuma i aleshores la meva bona amiga i jo, ajudades per les antigues minyones, acabarem d'enllestir tots els cistells, deixant-los en una taula a punt de marxa. Després de tancar i repassar el sens fi de balcones i finestres d'aquella casa antiga i hermosa ens en anarem a descansar, no sens passar una estona al balconet del meu cuarto per a mirar el cel com estava i si es

preparava bon temps per l'endemà. Les estrelles semblavem haver-se multiplicat aquella nit i com brillaven! hauria dit que participaven de nostre alegria.

A les cinc en punt estavem tots reunits al portal, mentres els mossos acabaven d'enganxar les tartanes. Altre volta rialles i animades converses. Les noies ens en anarem al jardí i allí cada una cullí la floreta que fou més de son gust per a posarsela al pit i portar-la tot el dia, i després guardar-la com penyora que 'ns fes recordar sempre un jorn felís. Jo vaig cercar una poncella de color de rosa tan bonica com mai n'hagués vista cap; era l'únic adorno que portava i que damunt del vestit blanc ressaltava d'alló més. Ens cridaren i amb una correguda forem a dintre de la tartana reservada al jovent, que arrencà tot seguit amb un aire decidit, i fent dringar els picarols amb alegroi estrépit. Darrera seguia l'altre amb la gent de *pés* que també tenien el rostre animat i rialler al veurens a nosaltres felíços. Poc a gent trovarem al travessar el poble. Feia una fresqueta que enamorava i aixís que forem lluny de ses cases ens posarem a cantar cançons de la terra que 'ns semblaren mes boniques que mai. Per la carretera veiem de tan en tan alguna dona carregada amb pots de llet, o bé amb aviram o cistells de fruita, que sortint dels masos que adornen aquelles encontrades s'encaminaven a la propera vila on era dia de mercat, a vendre lo que havien pogut recollir en aquella setmana. Bon xic més endavant el mosso va senyalar amb les xurriaques una nena que amb un devantalet vermell i un cistellet al bras anava per un camí de l'esquerra. Ens digué que era del Mas Blanc, una de les propietats de la meva amiga; quan hi forem a la voreta varem cridar-la, més ella recelosa i avergonyida no 'n feu cas fins que el tartaner la va anar a buscar i la portà fins a nosaltres. Aleshores varem preguntar-li on anava i respongué que a mercat a vendre ous, i que allí trobaria a son pare que des de molt matí que hi era amb un remat de garrinets. La ferem pujar tot seguit a la tartana prometent-li portar-la ben aprop de la vila. A lo que li preguntavem contestava amb timidesa sens gosar aixecar els ulls de son cistellet cobert de palla. Amb tot poguerem veurer que 'ls tenia blaus com el cel, els cabells rossos pentinats ben tivants acabant al darrera amb una apretada treneta lligada amb un fil, i la cara moreneta, ben torrada pe 'l sol. S'ens feu tan interessant que li prometerem anar al Mas a dia següent a la tarde, i quan varem esser al camí que menaba a la vila on nosaltres no teníem que anar, parà el vehicol, baixà la nena i ens despedirem fins al endemà. Ella restà quieta en mig de la carretera fins a perdre'ns de vista, i lo que nosaltres varem fer amb bona voluntat per estalviar-li un bon tros de camí, tal vegada va entristir son cor, puix de la manera que miraba com ens allunyavem s'endevinaba que de més bon grat hauria vingut amb nosaltres. Aleshores ja no cantarem més, prou feina teníem en fer comentaris sobre la troballa de la xamosa pastoreta. Prompte varem esser a una font que prop de la carretera s'amaga en un frondós bosc. Baixarem tots i agafant un dels cistells ens en anarem a seurer prop d'on rajaba abundantament l'aigua fresca i bollanguera. Mentres esperavem a les

FESTA

persones de *seny* ens menjarem amb molta gana un bocí de pa moreno que duia la pastoreta per esmorsar i que nosaltres li varem canviar amb un de blanc, de lo que ella va estar-ne ben contenta.

Després de reparar un bon xic les forces, continuarem el camí tot contemplant el paisatge que es bonic a tot ser-ho. A cada pas s'oviran nous poblets situats al cim de belles montanyes i turons i ja de quan en quan s'oviraba el mar lo que 'ns causaba una agradable impressió i ens feu animar novament tornant a cantar amb entusiasme tot respirant l'aire que venia de les platjes vehines. Ben prompte deixarem la carretera per a seguir per un camí-riera tan mal cuidat que varem tenir que baixar de la tartana per el perill que corriem, i amb tota calma, per que en aquell lloc enclotat deixaba sentir-se la calor, anarem pujant fins a trobar un bosc de pins per entre els que 's xeia la blavor de l'aigua, i que seguint-lo mena a la platja de La Fosca.

Qui no ha estat en algún dels poblets que des de Blanes, fins a Roses es troven a cada moment, se pot ben dir que no sap lo que es bonic. Lo que jo sento es no tenir trassa per a descriure-ho ja que hi pot haber persones que siguin enamorades d'aquells indrets de Catalunya, però més que jo no ho crec; ni que fos filla del Empordà m'agradarien més. Es tanta la tranquil·litat que es disfruta en aquelles platjes que un no 's cansaria mai d'estar-hi. Lo que es els poetes i pintors per fora han de trobar allí totes ses delícies.

El mar d'un blau molt pujat, esquitxa suauement les roques que atrevides se li posen al pas desafiant-se les unes a les altres per veure quina es fica más endins sense temer l'immensitat d'aigua que tenen a sos peus. De tant en tant una petita platja en forma de petxina resta tranquila i satisfeta de les carícies que amb delicadesa reb de les onades que van a besar-la. L'arena es fina com si l'haguessin passat per un sedàs, i neta i lluenta que dona goig de veurer, puja cada volta que l'aigua l'empeny, més no s'hi vol quedar pas a terra, segueix a sa companyona relliscant avall, i torna a venir enjogaçada no cansant-se mai d'aquest fer i desfer camí. Mirant a terra, hi trobareu totes les bel·leses de la Naturalesa. Boscos de pins, encatífats de farigoles i romanís, masos antiquíssims, grans com a convents i poblets i montanyes que es veuen al lluny acabant de completar el paisatge armónisant-lo amb bonics tons de color.

Jo sentada a l'ombra de unes ruïnes que hi han en un turonet a la esquerra de la platja de La Fosca, des de on se veu també la de Castells que es preciosa, vaig estar-m'hi llarga estona; m'agradava tant que no sabia mourem, i volia que fins el més petit detall quedés imprès en mà imaginació, com si de tot allò n'impressionés una fotografia en món cervell que hi ha quedat completament gravada.

Va arribar l'hora de dinar i ho ferem amb gust, donant fi a les abundants i apetitoses provisions que portavem. A la tarde anarem a barquejar una estona, voltant unes roques que sortien a flor d'aigua a mitja hora de la platja. Encaré que 'ns dolgués, teniem que despedir-nos d'

aquell lloc on varem passar un jorn que mai més oblidarem. El sol ja era ben baix quan empenyguerem el retorn per un altre camí, anant a passar per la vila on havia sigut mercat, i a la gent que es trobava per sos llargs i estrets carrers els cridà l'atenció que una noia guiés la tartana, com jo feia de molt bon grat a estones, i els joves amb son posat sencill i franc que caracteritza als empordanesos, somreien fent-me a mi més d'un cop, perdre la serietat que guardava. S'anà enfosquin molt depresa i quan passarem prop de Torrent on la carretera fa un sens fi de revolts que sembla que no 's hagin d'acabar mai més, vaig entregar les brides al tartaner, puix jo no tenia confiança en mi mateixa, allí on hi ha sempre el precipici tant a la vora. La veritat es que per aquella carretera en una nit de fosca fa fredat passar-hi. No més se veu lo que es té a dues passes, i encare amb la escasa llum que escampen els fanals del vehicol, tot s'ageganta i els arbres més propers semblen persones que estiguin mig amagades per aqueils viaranys. Acabà de esporuguir-nos el tartaner contant-nos fets terrorífics passats en aquells indrets en temps de l'antigor i la qüestió es que acabarem per estar tots sense dir res l'un al altre, ben espantats i que no 'ns entraren de nou les ganes de riurer i enraonar fins que es van veurer al lluny els llumets de les primeres cases.

S'acabà d'acordar l'excursió al Mas Blanc per el dia següent a la tarde i entrarem al poble a la hora en que 'ls seus habitants passejen endiumenjats per el principal dels seus carrers. Arribarem a casa, i en el mateix portal del matí ens despedirem satisfets de la forada portada a cap sens el més petit entrebanc.

Ja sola en la meua cambra, al anar a treure'm la floreta que el matí m'havia posat al pit per a guardar-la com a recort d'un jorn felis, amb molt disgust vaig reparar que ja no la portava.

Passats uns quants dies novament instal·lada a Barcelona vaig saber que si jo no guardaba aquella poncella color de rosa, ja hi havia qui la tenia; no s'havia perdut per tothom.

KETTI D'IBARS.

Darrera la finestra envidriada

Poc a poc, ma cambra 's va enfosquint i canvià sa blancor per un bell groc reflex d'un raig de sol que 's va diluint daurant un mur fronter, d'un or de foc.

La tarda, dolça i clara, va finint, sobre la pau dels camps ressona un toc d'un campanar proper... Se va tenyint el cel, d'un blau nocturn pocet a poc.

Es benigne l'hivern aquesta anyada.
Darrera la finestra envidriada
jo 'm sento com després de tot el món.

El cel ja s'ha esmaltat de mil estrelles...
—¿Son altres mons, Deu meu, tan bells com elles?—
El toc de la campana es greu, pregón...

SALVADOR SOCIAS i TORNELL.

ISI AIXÓ ES GUERRA...!

M' havia proposat, degut a les circumstàncies, no estar més de bon humor fins que hagués passat la pedregada; doncs m' en desdic, precisament degut a n' aquestes circumstàncies, puix he fet un descobriment que 'n comptes de tenirme trist com una gaita, que sempre gemega, m' ha posat més alegre que unes castanyoles, que son l' instrument més de gresca que 's compta entre 'ls instruments de fer soroll.

Perdonin les meves adorables llegidores, si es que n' hi ha qualcuna que tinga paciència per a llegirme, si lo que aquí vaig a dir les posa de mal humor, perque no diré més que la veritat, la alegre veritat pels homes, no per a les dónes.

Jo quan era petit vaig anar a estudi i allí van ensenyarme entre altres coses una assignatura que se 'n diu Aritmética, doncs amb l' ajuda d' aquesta Aritmética i els profundíssims estudis (alabat ruc) que he fet de totes les qüestions que preocupen als homes de ciència i a les dónes de idem m' han servit en l' actual moment històric per a fer una serie de deduccions, millor dit, de càlculs irrefutables extremadament afalagadors per a el sexe a que tinc l' honor de perteneixer.

Com no ignoreu, Europa està ficada en una gresca que no sabem com acabarà i en aquests moments s' està repartint pels camps de batalla una mà de garrotades que dona goig de veurer. Fem números doncs, Alemanya té quatre millions d' homes en peu de guerra; França tres; Rússia quatre; Austria tres; Anglaterra mig i entre 'ls picos de Servia, Montenegro i Bèlgica posem-ni mig més, lo que fa un total de setze millions d' homes en peu de guerra, que ve a esser, com si diguessim, un peu en aquest món i un altre al cementiri; contant-ho molt justet—no m' agrada exagerar—al final de la gresca entre morts i ferits completament inútils per a tot servei, quedaran fora de la circulació quatre millions vuit cents homes joves i en estat de mereixer, lo que vol dir, o jo no sé de números, igual nombre de noies (o viudes) que 's quedaran sense promés i per conseqüència sense marit. Aquí ve la meua, fillets de Deu! que 'n faràn les nacions respectives d' aquest estol de mademoiselles, misses, fraus, i... (vatua n' ell, are no se com se diu en rus i en servi) que quedaran per a vestir sants? lo que es una llàstima, si senyors, una viva llàstima (deixem fer propaganda). De segur, *absolutament* segur (¡com si ho veié!) que obligaran a tots els homes restants a casarse amb dos o tres dónes amb la deguda subvenció per a que pugan mantenirles i qui sab també (d' això em refio) mellor dit, segur també, *absolutament* segur que 'ns enviaràn cap aquí lliures de ports i gastos i amb una respectable cantitat en metàl·lic com a indemnització, a les que no pugan col·locar (que seràn les més triades, puix ja se sap que lo que s' exporta es de lo més escullit) per a que nosaltres ens fem càrrec *cada un* de dos o tres amb lo que farem una obra de caritat (que soc pillo, eh?) i generós altruisme acullint-les ¡pobretes! (esperint se que m' aixugo els ulls) en els nostres amorosos braços.

Ah *salao* (¡ja se m' ha escapat! ba, ba ja m' he tret la careta) jo ja m' hi veig; figurint-se que jo que soc de bastant bon veurer (mercé, es justí-

cia) n' hauré triat tres, el màxim, que seràn de lo bo i millor que corre i ¡com si m' hi trobés! al dematí ans de sortir de casa tot serà, l' una:—Vina, home vina, com portes la corbata!—l' altre perfumant-me, la número tres estirant me l' americana per a que no em fassi arrugues i totes:—Correu, portali el bastó.—Té hermós (mercé, es justicia) el sombrero.—Passa per l' acera que no 't trepitji un cotxe.—No vaigis a peu que suaries,—i totes a coro:—Torna aviat ¿sents, maco? (mercé, es justicia).

¿I a l' hora de dinar?—Vols que 't posi un coixí a la cadira que estaràs més tou?—No dos, dos, dirà l' altre.—I un als peus, afeigirà la tercera. I per aquest estil tot el menjar.—Té, hermós (justicia, sempre justicia) pren aquest tallet.—I aquest altre.—¿Vols que 't posi vi? I sempre aixís, menjant, no menjant, al llevarme, al anarmen, al tornar ¡quina vida! are si que comprenc les ventatjes que porta l' esser home ¡quina llàstima els hi tinc als nostres pares que no van tenir la *sort* de *disfrutar* d' una guerra com la actual, precursora de tantes ganges!

Perdonin les meves adorables llegidores (quins peus beso) si d' aquí en endevant noten que quan passo pel carrer no faig cas de la seva bellesa imponderable i no 'm digno ficarme amb el seu pamet ¡l' abundancia mata la fam! i després considerin que des d' avui...

—Papa, papa, aquest em pren el cavall!

—Me caso amb ronda ¿d' on surt aquest are? vaija unes ganes de comprometem enterant a tot-hom que soc casat! no he dit res, no he dit res! Senyors solters, que tal volta ja vos estareu llepant els bigotis amb tot lo que vos he contat, no hi ha res del tracte! tot lo que he dit no succeirà (feuse la guitza) han sigut ganes d' enrahonar.

Mari Muria

Cançó

Que bonica que ets, amor,
que bonica que ets, nineta;
de ta boca cada dent
n' apar una perla;
n' apar un borboll de neu,
n' apar una admella tendra
Per a fer-se'n un collar
les vol una reina.
Filla ets d' amor,
per l' amor ets feta;
bellesa tan gran
no l' ha vist la terra.
Tos ulls brillen com carboncles
i espurneijen com estrelles;
si la llum del sol faltés
ja té llum la terra
Si el sol dona la llum blanca
els teus ulls blaveijen.
Que bona ets, amor
que bona i que bella
quan no 't tinc en mi
me moro de pena.

MARIO CORTÉS LLADÓ.

FESTA

Un drama d' amor

Al respectable amic D. Andreu Rovira.

No 'l coneixeu amic el drama d' amor d' una tigra?

—¿Dieu que no? Doncs bé; jo vos el contaré.

La tigra era artista; una gran artista de circ; ses habilitats a lmiraven a tots els públics. En sa lletjesa i havia bellesa humana; sos ulls petits ploraven; sa cara semblava sempre trista, empró també reia. De fera no 'n tenia més que 'l físic, compreneu? i estava enamorada.

—¿...?

—¿De qui? Endevineu-ho.

—...

—¿D' un tigre dieu? No, amic, no; d' un home.

—...!

—Tal com ho sentiu; el seu domador havia ocupat moralment les quatre cavitats del seu cor.

—i...!

—¿Novela dieu? Sigui; empró es una novela que ha tingut sa realitat.

Totes les nits apareixien els dos en el circ, essent rebuts per una salva d' aplaudiments. Ell li feia fer prodigis; el fuet li era inútil per a dirigir-la; la veu li sobrava.

Ella semblava estar contenta al escoltar-lo i l' obeïa cegament com un nen a sa mare; més que una fera, semblava un bé i al final de cada prova, se li acostava i posant cuidadosament la pota sobre la cama d' ell, esperava la recompensa, que era una carícia.

¡Sensilla carícia per a la multitud i per a ella felicitat! Aquella reina dels felins, al costat del home, era una dóna.

I al ensemps que la passió del irracional anava en augment, el racional no s' en donava compte. Lluny estava el dia nupcial.

Arrivà un dia en que el domador també s' enamorà.

—¿...?

—No; de la tigra, no. D' una dóna. L' animal notà la indiferència amb que la tractava el seu amo; les carícies ja no la feien felis com abans. Eren les mateixes, es cert; empró... no eren les mateixes. Estava distret; els seus ulls abans sempre fesos en ella, se dirigien ara en vers un palc, on s' hi trobava una dóna hermosa, provocadora. Quan les mirades d' aquesta es creuaven amb les de la fera, amb dugues se posaven series, rabioses. Les rivals s' havien conegut.

Certa nit el palc estava buit. El domador amb aire trist anava fent executar a la tigra amb indiferència els números del programa.

Sols el animal estava content i animat; la seva alegria en aquells moments semblava un raig de llum atravesant la negra capa de la nit. I a la fi del primer exercici, apoià sa pota en la cama d' ell qui havia estirat son bras amb el mateix afecte d' altres temps. ¡Per fi! Més... en aquell moment es sentí el soroll de la porta del palc que s' obría. Una figura blanca entrà i el bràs d' ell s' encongí sens haver tocat la fera, que esperava frísosa el contacte acaroador de la mà del amo. Les dugues femelles es miraren, la de la selva deixà escapar un gemec sort, dolorós; la rival maleida l' hi havia robat fins la miserable recompensa que tenia per sa esclavitut. Creieume,

amic; per sobre la clapada pell de ses galtes córrégué una gota amarga.

Era el seu dolor materialitzat en una llàgrima... Volgué insistir novament en sa súplica i es sentí el brunzir del fuet; seguidament, un bramul espantós que feu trontollar les parets. Després els crits del públic horroritzat, i un tret. Aquell drama, com tots el de la mort, es desenrotllà en uns segons.

La tigra engegada havia destrossat el costat esquer del pit del domador. ¿Casualitat? I un espectador l' havia mort d' un tret a n' ella que deixà caurer son cos al costat del seu aimant. Aquell dia nupcial havia arribat.

FREDERIC BADIA SOLER.

Segle XX,

guerres i fam,
batalles, incendis, bombes.
ferro la mort escampant,
corbs cadàvres destrojant
protejits per negres ombres.

De sang jove n' es regada
la terra. lo cel de fum;
d' un gran incendi a la llum
veu-se una mare que plora.

Llibertats estrocejades,
ciutats senceres cremant,
grans vaixells bombardejant...
monuments d' art fets a troços.

Odis, germans que s' aferran
homes contra homes lluitant...
i més lluny de les batalles
fret que gela, set que crema,
segle XX,

guerres i fam.

VICTOR MORA ALSINELLA.

LLETRES A UN AMIC

XI

Encare continuen los bons moments, amic. Avui es l' Apeles Mestres i ja seua amabilíssima esposa los que han vingut a posar un rajolí més de poesia en la meua ànima rural. L' Apeles Mestres està encantat del meu petit jardí. Ell, amb los seus dits pulcres, pulcríssims, ressegueix les coroles de totes les flors, ell, abaixa la seua testa per mirar-les bé, ben bé, puix la miopia lo molesta en gran manera ¡pobre Apeles! i a cada pás llensà dolcíssimes exclamacions.—Oh, quins vermells més vius! Oh, quin blanc més pur! quines malva-véres més boniques! Quins coronaris! Quins morritors!. . I, s' embedeleix davant un reonet tot cobert d' eura i de begónies i a les seues repetides exclamacions hi acudim tots a voltar-lo, la seua gentilíssima esposa, la meua mare, la meua germana, lo meu germà. I, aleshores nos conta una filigrana de coses que dona gust d' escoltar...

I, ja, més tart, ben amarats de llum i d' olors, me l' emporto cap al quartet on hi tinc los meus

llibres, i los meus recorts i platicam llarga estona. I, parlàm de Mossen Cinto, !com s' estimaven los dos!... I, després d' açó, d' allò i de lo de més enllà... I, me conta de la seua darrera obra *La viola d' or*, no fa pàs molt estrenada en lo bosc de can Tarrés de La Garriga i de com a ell li fa por escriure per lo Teatre tot i agradant-li molt, però molt...! I, a seguit me conta unes divertidíssimes anécdotes per demostrar com un excés de tós, un esternut, o un gat que atravessa les taules en un moment culminant tira a perdre la obra més excelent.

I, a més de l' Apeles Mestres, he passat també uns moments bellíssims amb en Carles Pellicer, l' eminent pintor; deixeble d' en William Bongue-reau, ànima esquisida, infantívola, i que al seu costat tot en aquest món sembla bonesa i humilitat...

I, a més d' aquestos, hi ha encare, aquell altre aristocràtic pintor l' Antoni Ferrater, amb qui havem seguit tots els bells reconcs d' aquesta hermosa encontrada, i junt amb la seua esposa i filles nos havem enfilat a dalt de tot, allà on s' hi asenten les ermites blanques i havem baixat a copsar l' aiga de les cascades arràn meteix dels misteriosos gorcs...

I, també, nos havem abraçat amb aquell altre artista, en Pompeu Creuhet, i m' ha semblat que tornava en aquells anys enrera que jo cursava a la Universitat i que assistia, junt amb lo seu germà Eladi, a les sorolloses estrenes de *La Morta*, *Flors i violes*, *Fontalegria* i altres més...

I, encare hi ha l' Isidre Lloret, qui també sab un munt de coses que no cansen de sentir i també sab fer vibrar les sotilíssimes cordes del meu es- perit...

I, entre uns i altres la Vida s' escorra lleugera, plena de rialles i cants. Perque, oh estimadíssim amic, d' aquest món solament nos n' emportarem açó, los *moments viscuts* que haurem tingut la sort d' arriplegar... Per això, jo, cada dia m' esforço més i més en poetisar la meua ànima, perque tinc lo convenciment que tot lo demés es ben poqueta cosa... lo demés, separa els homes, los malmet, los ensorra, los fa esclaus, los fa dolents...

Ma distingida amiga, una altre artista, encare, la pintora Antonia Farreras, acaba de deixar-me un llibre de Victor Hugo *France et Belgique, Alpes et Pyrénées* que suposo no coneixeràs. Quan l' hai- gi llegit ja te l' enviaré.

Amb recorts per la teua mare i germana soc ton amic de sempre

FRANCISCO X. VERGÈS

Torelló, Setembre 1914.

Drames de la guerra

III

El poble de X. també va sentir la exaltació pa- triòtica i tots els seus fills varen correr a prestar llur ajuda a la pàtria, oposant llurs pits i llurs esforços a la bàrbara invasió.

Sols quedaren els vells, els infants i les dones, i encare que des de l' principi ja 'ls arribaven no- ves demostrant que la fortuna acompanyava al invasor, no per això es desencoratjaren, conven- çuts de que la causa que defensaven, era Santa i era humana i que per lo tant al final, Deu dis- posaria l' anorreament dels barbres que atrope- llaven els drets de la civilització.

Feia dos mesos que havia començat la cam- nya, en el poble ningú sabia la sort que havia corregut cap dels llurs fills, doncs les noves arri- baven sempre confuses en detall, però hi havia quelcom esfereidor i que 's repetia cada dia. Era una frase fatídica en la que convenien tots els que portaven noves.

—Avencen, avencen.

I aixís un dia i un altre i sempre, sempre la maleida frase.

—Segueixen avençant.

La intranquilitat va creixent els vells comen- sen a perdre la serenitat que fins aleshores ha- vien tingut, ja no prodiguen paraules de conçol, a les mares atribulades, ja han perdut la confian- sa en la victoria, i acoten el cap devan la inmen- sa desgracia que ja veuen irremeiable. Fa tres dies que no saben rés, ni de llurs tropes, ni de les enemigues.

A la plaça de l' esglesia, l' avi Mateu encare fa esforços per a que la gent no s' entregui a la desesperació i promet portar-los noticies doncs està disposat a anar a cercarles.

L' avi Mateu, ja no sab que respondrer a la se- va esposa, pobre velleita quan amb veu llastimosa li diu:

—El cor me diu que 'l nostre fill es mort.

Ja no sab que contestar, per que al girar els ulls, se topa amb els tres infants, sos nets que se 'l miren interrogadors com demanant-li comptes, com si ell pogués fer quelcom per a restituir-lis a llur pare.

***

Penosament camina l' avi Mateu en direcció al Nort que es al'à on suposa estan en contacte els bel-ligerants.

L' acompanya el més gran dels nets que de totes passades ha volgut anar-hi.

Poc sab lo que significa la paraula guerra, pe- rò està entusiasmat per que a la imitació dels ho- mes va a defensar la pàtria. Bullen en son tendre cor vell, mil idees, no 's dona compte dels horrors de les batuses, sols desitja poguer tirar trets, mat- tar enemics, forses enemics i després entrà triom- fant al seu poble fent avinent que ell també ha contribuït a rebutjar al invasor.

Per ell la guerra es quelcom teatral, bonica, una nota de color i no pot capir com totes les dõ- nes del poble ploreu per que llurs marits, llurs fills son a la guerra.

Li ha agradat sempre tant jugar a fer guerres que l' avi no té prou arguments per a fer-li en- tendrer que es una cosa horrosa.

—Si en lloc de tenir 11 anys ne tinguesis 60, no veuries les coses tant de color rosat.

Deuen apropar-se al lloc on se lliura un com- bat perque un remor de tempesta, fereix llurs o- relles.

—Avi, son canonades aquest soroll veritat?

—Sí fillet, això es la mort.

—Que deu esser bonic, anem depresa, doncs pot-ser no hi arrivariem a temps.

I, veurem al pare, oi?

—Per això hi anem.

—Oh que deu esser valent el pare, quants e- nemics deu haver mort.

—Trist concepte en tens de la valentia fillet.

—Are se sent més prop. I, aquest soroll tan es- trany que, es avi.

—Son descàrregues de fuselleria.

***

Arribaren al poble vehí, on se trobava una lluita feréstega. Els invasors tenien que anar de- sallotjant casa per casa, puix que els soldats se feien forts en cada una d' elles i la convertien en una verdadera fortalesa.

—¿El 57 de línia?— demanà l' avi Mateu a un home que semblava feia centinella a la porta d' una casa.

—Està a les avençades, escampat per les cases, respongué. Però es inútil que pretenguen aven-

FESTA

gar més, no us deixaràn pasar, i si voleu un consell, torneu-vos-en, perquè d' aquí poc la lluita serà an aquest carrer.

—He vingut per veure al meu fill.

—Bon home, sou vell, creieu-me aneu-vos-en.

—Avi, que es bonic, apem-hi.

Una descàrrega propera, tallà la paraula an en Quimet, lo bailet de esperit ferm, i trasmudà 'l color del rostre.

Trets isolats seguien a la descàrrega.

Una bala pasà xiulant prop de les orelles de 'l avi Mateu, i 's veigé la lluisor d' un casco per la canonada.

En Mateu amb una grapada ficà an en Quimet a dintre la casa i ell i 'l home que feia guardia, entraren precipitadament tancant la porta darrera d' ells.

Seguidament la paredaren amb una calaixera i matalasses que ja a punt hi havia.

Transcorregueren uns moments d' angoixa, per el carrer no sonà cap més tret.

La casa era l' última del carrer.

En front no hi havia edificació de cap mena, una planúria immensa, per on s' esperaven els reforços que no venien.

Als pocs moments s' aventuraren a mirar per la finestra del pis, únic que tenia la casa.

Un escamot de tropa amiga, fugia a la desesperada.

Com per art d' encantament s' obriren totes les portes del carrer i engoliren als fugitius.

En Mateu mirà avidament als que havien entrat.—Quim, fill meu.

—Pare—i en Quim l' abraçà i besà follament a son fill.

—No t' han ferit?

—No, per ara estic sencer.

L' alegria d' haver-los vist prompte deixà lloc al temor del perill que els seus corrien allí.

No tingué temps de fer recriminacions.

Un soldat donà 'l crit d' alarma.

—Ja son aquí.

La casa estava ocupada per vint soldats i un sargent, además de l' amo, en Mateu i en Quimet. Se distribuiren degudament.

En Mateu se colòcà a la finestra, darrera la qual s' hi posà un matelàs.

Començà la lluita.

Els invasors feren tentatives d' asalt infructuoses, dones cada vegada que s' arropaven, les portes i finestres, aixís com la teulada vomitava una pluja de foc.

Cada tret d' en Quim anava acompanyat d' una interjecció.

—Té, lladre, per que aprenguis de modos i no vulguis entrar a les cases agenes sense demanar permís.

Una descàrrega de fóra desmontà el bastiment de la finestra, que estava oberta i caigué al carrer amb estrèpit de vidres.

El soldat del costat d' en Quim caigué sense dir ai.

D' altres braus defensors, havien ja caigut sense vida.

En Quimet, quan veigé el primer soldat que deixà l' arma en l' espasme de la mort, la recullí i començà a examinar-la detingudament.

En quan notà buit el lloc del costat del seu pare s' hi instal·là, mes el matelàs era massa alt i no hi arribava, per tirar per sobre.

Al veurel, en Quim li digue:—Fuig, fill, vesten.

Mes aquest no l' escoltà i tragué el canó de 'l fusell per l' escaletxa que deixava el matelàs, pel costat de la finestra.

—Pare, ara vaig a matar ne un.

Sortiren dos trets de la finestra i caigueren dos enemics.

—Molt bé, fill, molt bé.

Mentres tant l' avi Mateu havia ocupat el lloc d' un altre soldat mort, en la finestra del costat.

En Quim anava acompanyat amb xistos els dispars.

—Expressions an el Llucifer.

—Fins ens fan l' honor de visitar-nos oficials, noi—deia l' avi a qui se li havia encomanat un xic l' humor de son fill.

En efecte, un lloc tinent donava ordres als soldats, els quals s' estiraren a terra.

—Es veritat, calla que li esbullarem el bigoti que porta tan rexinxolat.

Abans d' acabar la frase, l' oficial caigué a terra ferit en el rostre.

—He sigut jo—digué en Quimet alegrement.

En l' interior de la casa, hi havia una fumera espantosa. Feia dues hores que aquell grapat de valents se defensaven, i comensaven a escasejar les municions.

De sopte, sense sapiguer perquè, no comparegueren més homes a sustituir als assetjadors que havien caigut ferits pel foc dels sitiats.

—Victoria,—crià 'l vell Mateu,—han desistit de llur propòsit.

—Es estrany,—rondinà en Quim.

—Quina llàstima,—afeigí el seu fill,—tan bé que anava.

Miraren en redor, sols quedaven tres soldats i ells, mes prompte ne devallaren dos de la teulada i ne pujaren tres de la botiga.

—Han fugit,—deien a chor.

L' alegria durà poc.

Un escamot de soldats, empenyia un canó.

—Cobarts, canalles, assessins,—digué el vell Mateu.

—Pare, la darrera tentativa, companys, a ells.

Varis trets sortiren de la casa, ferint a altres tans soldats.

Per fi, col·locaren la peça d' artilleria, una formidable detonació atronà l' espai i la casa quedà enrunada.

En Quim caigué com atontat, més no estava ferit i 's refé als pocs moments.

Un soldat invasó li posà la mà a l' espatlla, i barbotejà uns mots que no entengué.

Lo que després va succeir, no ho pogué saber clarament, sols conservà un lleu recort de que havia vist troseijat al seu fill, al seu estimat filllet.

***

Han entrat els invasors en el poble de X sense disparar un tret. Clar, si tots els homes n' eren fóra.

Porten una llarga filera de presoners, entre dues files de soldats que 'ls custodien.

Les dones desde 'l dintell de les portes els veuen passar i ploren, ploren, cercant ansiosament un rostre estimat.

La velleta, esposa d' en Mateu, també hi es i també mira.

De prompte, trenca la filera de soldats, exclamant:

—i Fill meu!

En Quim va per abraçar a sa mare, quan un capità s' interposà agafant an aquesta brutalment pel braç i d' una empenta la llençà a terra.

An en Quim una onada de foc li puja al rostre, la visió de la sang li ennuvola els ulls i escup furiosament a la cara del capità, abraonant-se li amb tal impetu que ambdós cauen a terra.

Uns soldats l' agafen, queda aquell lliure, treu lo revolver i fredament, sense precipitació, apoya lo canó al front den Quim, apreta el gallet, sona un tret i aquest cau desplomtat, al ensemps que sa mare llençà un crit esgarriat!

FRANCISCO FREIXAS.

DEMANANT INFORMES

—I que es callada la noia?

—Callada no 'n pot ser més

ni que trenqui la *vagilla*

per ella no 'n sabrà rés.

SANTIAGO GARCIA.

"Crema Loffo": La mejor para el cutis.

LA FLORISTA

Cada nit, després de sopar, tot prenent la fresca paladeijo una tassa d'aromàtic café, assentat al voltant d'una tauleta de les que posen a l'acera els luxosos «bars» i cafés que hi ha a la Plasa de Catalunya.

S'esplaja allí mon pensament, repaso en ma memoria els fets culminants del dia que fineix, i poso en ordre la tasca a empendrer el dia següent. Contemplo el troç d'espai que des d'allí s'ovira, tatxonat de llums elèctrics d'arc voltaic, que tot sovint el vent balanceja, i quina claror rogeïna sembla estar avergonyida de volguer lluitar amb la lluna, que més amunt envia son raigs platejats, omplint de poesia els paratges que illumina.

D'entre la munió de nois, noies, homes i dones, que més o menys aptes per a treballar, t'ofereixen llurs mercaderies de boquilles i botonadures, dècims i flors, etc., etc. cridava fortament la meva atenció una noia joveneta no pas guapa, més si molt atraienta. De les més sencilles teles eren fets los seus vestits, més tots d'una etxura tan escaient i uns colors tan ben triats, que prou se comprenia que sabia agermanar l'estalvi, la sencillès i el bon gust.

Venia flors; graciosament somreia al oferir un roig clavell tot posant-lo al trauc de l'americana; ningú gosaba refusar-lo donant-li en cambi abundoses monedes.

Sovint l'enrotllava un estol de jovent celebrant amb fortes rialles, ses respostes i més encare el silenci amb que responia a quelcuna pregunta feta amb molta gatzara i cridoria.

Aquella noia començà a interessarme; poc temps després, prèvia la compra d'algún clavell, ja 'ns davem la *Bona nit* i fins camviavem un xic de conversa.

Una nit, va fer de repent un xàfec tan fort, que tothom correngué a aixoplugarse sota 'l toldo del café; també vingué la *Rosita*, que aixís s'anomenava la florista.

Feia rato que plovia i no tenia pas traçes de parar; la gent ja devia tenir tart i are un, are un altre, feien una correguda fins a pujar al tranvia o seguien a llargues passes per sota 'ls balcons.

—Poca venta aqueixa nit, *Rosita*, vaig dirli, per a entaular conversació.

—Ja té raó; sort tinc que sols me queden aquests pocs clavells, respongué ensenyantmen un pom de molt hermosos.

—Vaja; me 'ls hi quedo, replicó tot deixant una moneda de plata sobre la taula. Sabent la força expansiva que dona la sola contemplació de dit metall, vaig aprofitar per a dirli, lo estrany que trobava que vengués flors i no preferís tenir un ofeci.

—Prou que 'l tinc, me contestà, soc modista. Escoltim i comprendrà perquè 'l he abandonat; i apoiant-se an el respaltiler de la cadira de davant meu, després de convensuda que ningú l'escoltava continuà:—Som tres germanes, les altres dos son encare molt petites, la nostra mare vegé morir aixafat per un automovil al nostre pare, a nant al costat seu, i fou tal el sust que rebé que li quedaren uns atacs que ro la deixen treballar.

Des de la mort del pare no entrà en nostra casa altre guany que el meu jornal. Malgrat treballar a casa la «Madam» (la modista que de tanta anomenada ja ningú li diu el cognom,) poques eren les setmanes que cobrava sencer el meu ja prou migrat jornal. Mai faltava un càrrec a fer-me, per a justificar un descompte. No valia la pena de canviar de taller (tots s'assemblen tant!

Tenia un gran cor la «Madam» més una generositat molt esquifida. Els diners que entraven en sa butxaca difícilment ne sortien. Cristiana i en extrem caritativa, creia de bona fé, que les caritats no tenien de traspassar els límits de la calderilla. Tractantse de donar consells molts; diner

pocs, aqueix era 'l seu lema. Fins me crec que les almoines que feie eren les escapadures dels nostres jornals.

Vingué l'estiu, la calma; fou precís fer festa setmana per altra, la nostra crítica situació, no podia resistir-ho i per a sortir del pas, vaig determinar vendre flors.

A la primera nit ja vaig comprendre que no eren les flors lo que venia, sino el meu pervindre i la meua felicitat; les flors, son sols l'excusa per a dir-nos paraules grolleres, que fereixin els nostres sentiments pudorosos, i al ensemps destrueixin la nostra reputació; això si, ho paguen a bon preu, generosament.

Prou els hi consta que moltes som inexpugnables, coneixem massa els seus ardis de guerra, i en lloc de ser això garantia del nostre honor, ens el llensen al mig del carrer, tal com fan amb les flors, un còp marcides al escalf de les seves passions.

¡Que fastigós es sentir les seves cíniques preguntes, fetes amb aparent ignocència, mes envoltant un fi dels més perversos!

¡Quina enveja tinc, al veure les parelles de promesos, acompanyats de la seva mare fent el distret, mentres ells, se diuen amorettes amb la boca, amb els ulls, amb les mans, en fi tots ells respirant amor! Si ell li ofereix un pom de clavells, li surten a n'ella en les galtes dos roses que proven el goig intens que sent per tal obsequi. ¡Quantes vegades veient el port menestral d'ell, tot fent la distreta me n'he anat sense cobrar! He volgut rendir vassallatge al amor veritat.

Nosaltres no podem sentir aquests plaers, sols ens donen l'escarni del amor, el falç, el de *doublé*; més l'amor pur, el sentiment cast, ens està vedat; veritat és que ja tenim els pensaments envenenats; tampoc el fruiriem. Miri si 's canvia, que fins el nom es modifica, abans me deien *Roser*, are me diuen *Rosita*.

Guanyo tres vegades el meu jornal de modista, perquè no 'n dupti, els que son viciosos, son alhora generosos i esplendits.

—Me sembla qu'aquella noia et crida, vaig interrompre, signant-li una altre florista d'un bar de més amunt, habillada amb una brusa i una faldilla de colors tan abigarrats, que prou demostraven sa procedencia de *deïves*, i que al adonar-se de que havia avisat a la *Rosita*, volgué remerciar-me amb un somriure, que millor semblava una ganyota.

—¡Pobre *Nieves*! tanta necessitat com tenen en sa casa, i ni per a vendre flors serveix. ¡Veú? les seves flors son com les meves, pariones, dones bé, no n vendria pas cap, si jo no les hi vengués una volta acabades les meves, i... més dispènsim, que després son les dugues quan acabo. I, amb un ¡Fins a demà! s'encaminà amb airós pas, vers la seva amiga.

Ja no plovia, vaig alçarme i tot caminant cap a casa, pensava el gran grau d'altruisme, de la *Rosita* quedant-se dos o tres hores a vendre flors per a afavorir a la seva amiga.

Al arribar a dalt del meu tercer pis, vaig treure el cap a la finestra, que 'n el meu quarto dona al celobert; al pis de sobre, hi havia claror, la veu de la noia gran, que aleshores arribava del treball, se sentia que deia:

—¡Creguem pare! no me n'he comprat polvos, no, aquestos quaranta cèntims que manquen a la setmanada, me 'ls han descontat per haver fet tart una hora aquell dia que vosté estava malalt...

No vaig voler sentir n'és; tot ficant-me al llit pensava: La *Rosita* té rahó; el vici té la qualitat d'esser generós, més havia d'afeigir-hi que la virtut té 'l defecte de ser avara i molt raquítica.

XAVIER PALAUDARIES.

FESTA

Septembre

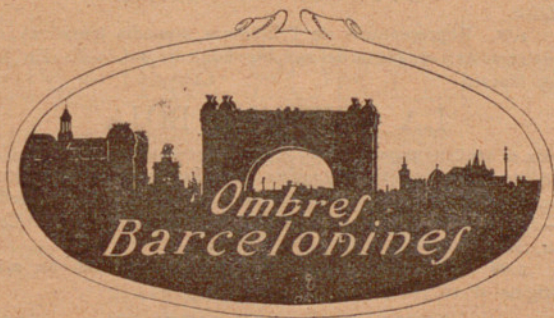
Salut, Septembre màgic;
de pàmpols es ta vesta
que jo vaig a posarme
per a apurà 'l teu vi;
de pàmpols la corona
que cenyirà ma testa;
i així amb un crit de joia
malehiré 'l morí.

Quan passa ton reialme,
sento bategà a festa
en ma sang en ma carn,
per tot dintre de mi;
i dels neguits del mon
ni 'l més lleu ressó 'n resta,
com si un somni fongués
mon cos i mon esprit.

Llavors, obro mos brassos
i crido a ma estimada
que a mon convit de joia
fa cloure l' abraçada;
i en mos llavis ardents
de vi amarats, hi neixen
i vessen i s' escampen
petons i més petons;

Septembre! hi han follies
molt dolces, que no 's deixen
apurant el teu vi;
s' en diuen ilusions.

RAFEL FOLCH i CAPDEVILA.

L' humildíssim servidor de vostés, barceloní de soca i arrel, està enamorat de la ciutat d' una tal manera que no n' hi ha cap que li agradi tan com Barcelona. Que es això d' alabar Paris i Berlín i Viena! ves si en cap d' elles s' hi viu tan tranquil com en aquesta. O sino arrivint-si amb un salt quan tinguin un ratet i ja m' en diràn quelcuna cosa. ¡Ells podessin estat al nostre lloc!

A Barcelona no fa fret al hivern, ni excessives calors a l' istiu; les diversions i atractius al alcans de totes les fortunes hi abunden, la gent es campetxana, morigerada, culta, neta... però hi han uns ciutadans que 's titulen cobradores de tranvies, que nos farien perdre la reputació d' allò del *archivo de la corteja* d' en Cervantes si els que no ens coneixen tinguessin de judicarnos pel grau d' educació que ostentan, salvant honroses excepcions, quelcuns d' aquestos honorables individus, perque ben cert es que tenint de tractar continuament amb el públic, al qui, o jo vaig molt lluny d' osques, en el meu entendre erec que deuen de guardar les consideracions degudes, devegades el tracten amb unes formes i uns modos que ¡vaija! n' hi hauria per a enviarlos a... estudi a que 'ls en hi ensenyessin.

Entre 'ls molts *coscos* que he tingut acasí d' ob-

servar aquí en va un de tot fresc, fresquíssim acabat de sortir del forn ¡no! no que del forn no hi surt res fresc, del aigua volia dir; fresquíssim sortint del aigua com diuen els peixaters.

Una senyora puija al tranvia, s' assenta i es presenta el cobrador a recullir l' import del pasatge; degut a un fals moviment de la senyora, cau la moneda per terra entafurant se en un recó, costa un xic de recullir i aquí ve el xàfec.—Que quin poc cuidado, que si vosté els tingués de collir ja hi aniria amb més compte, que si es molt comodona, etz., i amb aquestes la senyora vermella com un pebrot (vermell, eh?) aguantant avergonyida l' escàndol d' aquell fulano perque tenia de collir els céntims.

I are pregunto jo ¿si la bona educació i la deguda criansa ensenyen a tot home que quan a una dóna li cau un objecte a terra deu recullir-lo galantment i entregar-li per a evitar-li el treball d' ajupir se, que deu fer un cobrador de tranvia, que també es un home i per lo tan amb l' obligació d' esser ben educat i sobretot deferent amb els passatgers, especialment amb les senyores? Ferlos hi un escàndol?

Jo ja tremolo si un dia em succeeix a mi i l' arreplego a n' ell, jo que soc del sexe lleig. ¿Qué'm passarà, Deu de bondat, si a una senyora la tracten aixís? Me clavarà sota les rodes!

I que deu dir-hi a n' això l' «Atracció de Forasters» i el «enyor Ribé, chefe de la Guardia urbana, tan polit i atent com es ell?

BARCINONENSIS.

Amor secret

Serenor del cel
hermosa nidalia,
tremolors de llums
puntejant la dança,
ratllen l' infinit
qu' es l' hora pausada,
i els amors sublins
desvetllen ses ansies.

Un estel joiós
fa una llum més clara,
que ha vist tot pasant
la seva estimada,
estrella gentil
d' una lleu mirada
que sab festejar,
i escampar rialles.

I seguit, seguit,
emprent la volada
relluint com mai
la cua de plata,
que la seva amor
cita li ha donada
i espera frisós
la seva abrasada.

La lluna somriu
de goig inondada
pel grat festejar
del seu bell reialme;
mentre 'ls dos amants
gosan l' abraçada
fins que tenen llum...
fins que 'ls sorpren l' auba!...

J. VIVES i BORRELL.

Tres companys de peresa

(Del anglés.)

Un «Mister» de pura sang se passejjava un jorn pel popular park Hyde de Londres; de prompte va veure, un xic apartats de on ell estava, i en una recolzada del camí, a tres subgetes ageguts per la molça. Fixà sos ulls petits i escudrinyadors a n' el grupo e intrigat per l' immovilitat que guardaven s' hi apropà, creient que dormien.

Ja prop d' ells observà que no n' estaven puix tenien els ulls ben oberts; més intrigat encare per llur mutisme, va dirigils-hi aquestes següents paraules: Aquí on sou, i amb aquestos posats me feu la cara de tres peresosos de darrer rengle, tocant als confins de la ganduleria... (Immovilitat dels altres.) Si sapigués de vosaltres quin es el més gandul li donaria un «sobirà» (1), ¡per aquesta! esclamá extenent la mà.—Podria darmela a mi, va dir ei que pareixia més jove, puix sempre que 'm dispo a dormir tinc peresa d' aclucar els ulls.—Jo soc encare més peresós que això, va exclamar el que seguia en edat, car en hivern quan m' escalfo vora el foc me rosteixo les plantes dels peus per a no retirar les cames.

Tot això es ré, va murmurar el tercer; escolti, si estés penjat d' una corda, voltada al coll, i 'm posessin un ganivet a la mà, no fora capàs de tallarla.

—Està bé, amic, exclamá el Senyor (2), certament tu ets el més gandul que haigi trovat en ma vida plena d' experiències i observacions; té, pren la moneda.

I el guanyador sense inmutarse en lo més mínim replicà: Tindria la bondat de posarme-la a la butxaca.

JOAQUIM S.

(1) Moneda d' or anglesa de 28 pessetes de valor.

(2) Títol anglés de noblesa.

ESCOLTA...

L' altra dia vaig volguer-te
fè un petó;
t' apartares, comprenent-me
l' intenció.
Allavors vaig demanart'ho
amb fervó,
contestant-me, tu, enfadada:
¡això no!
No tens raó d' enfadar-te
amb això
que no 's pas pecat besar-nos
tu i jo.
Jo 't demano que no 'm matis
l' il·lusió,
de fruï dels teus roigs llavis
la frescò.
Jo 't demano que 'm permetis
l' emoció,
de xuclar de tos bells llavis
la dolçò.
Apaibagant de ma boca
la xardó
que m' abrusa de desig
i passió.
Si t' obstines amb la teva
negació,
es perquè no sabs encara
lo que 's bó.
Si no vols deixar besar-te
molt pitxó,
no sabràs mai el goig intim
d' un petó.

ARTUR TORNÉ TURULL.

Qui pogués ser feliç

Qui pogués trobar-se al neixer,
alt i gros, sense sufrir
les malalties del creixer
qu' ens exposen a morir.
Qui pogués deixar la feina
i tot dia reposar,
fent que sols s' agafés l' eina
quan volguessim treballar.
Qui pogués allunyar penes
per viurer amb tranquil·litat
i qu' el mirar de les nenes
no ns deixes el cor fletxat.
Qui pogués jove quedar-se
mentres la vida passés
i al cap de mil anys trobar-se
reposant per sempre més.
Si lo dit fos realisable
i que tot sigués aixís,
la vida ens fora agradable
i l' home fora feliç

M. ALERANY.

Festa Major de Sant Miquel

Programa dels espectacles que se celebraran durant els dies 29 i 30 de Setembre i 1.º d' Octubre d' enguany.

CENTRE CATALANISTA

Dia 29 de Setembre.—A les 9 de la nit. Funció de teatre per la companyia que dirigeix en Joan Santacana, en quina formen part les primeres actrius donya Antonia Verdier, Na Elvira Fremont, Na Antonia Fornés, i els primers actors En Modest Santaularia, En Eduart Torres i En Gaietà Bello.

1.º Representació de l' hermosa comedia ciutadana en quatre actes i en prosa del notable comediograf català En Josep Morató

LA FORTUNA BOJA

baix el següent repart: Emilia, Srta. Fremont.—Senyora Carolina, Sra. Verdier.—Magina, Sra. Fornés.—Senyor Joan, Sr. Santaularia.—Miquel, Sr. Santacana.—Rafel, Sr. Bello.—Ignaci, Sr. Torres.—Miquelet, Sr. Torrents.—Senyor Costa, Sr. Calvo.—Cobrador, Sr. Pallac.

2.º Estrena de la molt celebrada comedia en un acte, original d' en Josep Pous i Pagés

UN COP D' ESTAT

Repart: Donya Amparo, Sra. Verdier.—Ernestina, senyoreta Fremont.—Roseta, Sra. Fornés.—Ricardo, Sr. Bello.—Juanito, Sr. Torres.—Lluís, Sr. Calvo.—Jaume, Sr. Pallac.

Dia 30 Setembre—A les 11 del matí; a les 5 de la tarde i a les 10 de la nit espléndits i lluits balls, amenisats per la reputada orquestra

UNIÓ ARTISTICA

essent la sala adornada per el senyor Arús (a) Falés.

Dia 1.º d' Octubre.—A les 4 de la tarde. Extraordinari concert instrumental per la abans repetida orquestra, considerablement augmentada per notables profesors, executant les més celebrades obres dels més eminents musicografs clàsics i moderns.

A les 10 de la nit.—Lluit ball de Societat.

CIRCOL TRADICIONALISTA

Gran funció de teatre per a el dia 29 de Setembre, a les 9 de la nit.

1.º Sinfonia a piano.

2.º El preciós drama en tres actes, origina d' en Got i Anguera

MURALLA DE FERRO

FESTA

3.er A petició de varis senyors socis, se posarà en escena per segona vegada la xistosa comedia en un acte d'en Miquel Gras Vila

L' ONCLE BERNAT

Creació dels senyors Vives, Canalias i Saló.
Durant els intermedis escullides pessas de concert, interpretades a piano.

JOVENTUT CATALICA

Per a el dia 29 de Setembre gran concert a càrrec de l'*Orfeó Patria*, que tan magistralment dirigeix el mestre en Miquel Blanc.

A les 9 de la nit.

SOCIETAT «EL LOCAL»

Expléndits balls per a els dies 30 de Setembre i 1.er d'Octubre a les 5 de la tarde i a les 10 de la nit a càrrec de la celebrada orquesta *Els Escolans* de Sant Sadurn de Noia.

La sala serà espléndidament adornada per l'embalador *Falés*.

SOCIETAT «ATENEO»

Grandiosos balls per a els dies 30 de Setembre i 1.er d'Octubre a les 5 de la tarde i a les 10 de la nit, per la reputada orquesta *Moderna de Granollers*.

La sala estarà ricament adornada per l'embalador *Falés*.

CINEMATOGRAF «LAS COLUMNAS»

Aquesta favorescuda empresa, no reparant amb sacrificis de cap mena, exhibirà grandiosos i variats programes de pel·lícules de les més acreditades marques durant els dies 28, 29 i 30 de Setembre i 1.er d'Octubre.

NOTA.— Falta en l'anterior llista les funcions que se celebraran en el *Cine Delicias* per no haver rebut el programa de dit Cinematograf.

DIALECS RÁPITS

EN UNA PORTERIA

UN PAGÈS. Que no hi ha ningú? Portera!
PORTERA. Qui hi ha? esperis que ja vine que estic coent les monjetes per quan vingui el meu marit.

PAG. Fassí, fassí. No tinc pressa.
PORT. Ah! doncs ja vine, sent aixís.

PAG. Venia per preguntar-li si viu un senyor aquí...

PORT. Oh! A n' aquí n' hi viuen varios!

PAG. Veurà... No se com se diu.

PORT. Potser el coneix de vista?

PAG. No que soc el seu padri pro com que ara ja es un home i 'l van batejar petit...

un hom amb els seus negocis ho oblida tot desseguit.

Abants el cridavem *nano* com un goç que en el mas tinc prò suposo que sa dona no 'l cridarà pas aixís.

No obstant jo tinc un *ritrato* que vaig rebre ans d' air amb una dedicatoria.

Prò com no sé de llegir...

PORT. Bé, doncs... Que?
PAG. Ell va casarse.

PORT. Ah! es casat.. Potser té fills?

PAG. Ja ho crec, en té...
PORT. Potser quatre?

PAG. Justos!

PORT. Que es alt i molt prim?

PAG. Alt i molt prim!
PORT. Barba rossa, ulls blaus, bigoti petit?

PAG. Això mateix.
PORT. Té unes dents?...

PAG. Que les ensenya quan riu, veritat?

PORT. Vesteix de *pollo* va elegant i es presumit?

PAG. Si?

PORT. Porta un barret de jipi que al menos té set istius, i fuma amb pipa?...

PAG. D' escuma.

PORT. I també puros?

PAG. Si, si!

PORT. Doncs, aixís, no se que dirli ni 'l conece, ni viu aquí.

LIBORI.

Avís

Ferms amants de les lletres catalanes, oferim les columnes de FESTA a tots els que tenint aficions literaries i mérits suficients no poden publicar els seus treballs per falta de lloc on fer-ho.

No cal dir que 'ls treballs seràn examinats escrupulosament per a que no desdiguin dels que publiquem habitualment.

El Consell Directiu del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Industria de Barcelona per a l'exercissi de 1914 1915 ha quedat constituït en la següent forma

President, En Josep Puig i Esteve; *Vispresidents-Primer*, En Joan Bas i Soler; *Segon*, En Josep Maria Ribas i Puig; *Tercer*, En Maximí Puigarnau i Viladot; *Quart*, En Pere Palà i Puig; *Quint*, En Josep Noguera i Julià.—*Vocals: Primer*, En Marian Vendrell i Sala; *Segon*, En Ernest Bretó i Nolla; *Tercer*, En Enric Nadal i Blanch; *Quart*, En Josep M.ª Feliu i Codina; *Quint*, En Joan Rigol i Font.—*Caixaer*, En Josep Sala i Ricol.—*Bibliotecari*, En Felip d' Hita i Morros, i *Secretari general*, En Rafel Pons i Ferreras.

Per els próxims dissapte i diumenge en el favoregut *Cine Calumnas* s' exhibirà la pel·lícula en cinc parts *La festa del blat* adaptació del drama del mateix titol del insigne dramaturg En Angel Guimerà.

Els que hem tingut la sort de veurer la preciosa obra del gran mestre adaptada a l' art cinematogràfic, profetitzem grans plens, puix ademés

de ser una cinta d'esperit completament català, porta la firma del primer dramaturg de Catalunya lo que es una preuada garantia per a els més exigents en materia d' Art, afegint a tot això la acurada interpretació que els artistes hi donen.

Elisav Collol remedi de les Débiles

Segons tenim entès, per les próximes festes de Sant Miquel s' inauguraràn les notables reformes que ha fet en sa botiga de barber el nostre amic en Ramón Colomer.

Per lo que 'n sabem, sols podem dir que tan per lo elegant com per lo hiniéniques que seràn, cridaràn fortament la atenció.

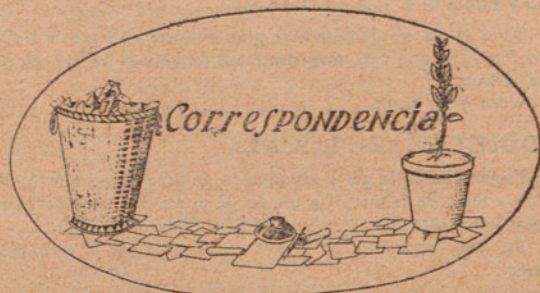
Amb el próxim número comensa el nou trimestre de suscripció, per lo tan supliquem als nostres corresponsals que fassin el favor de remetrens l' import de les suscripcions atrassades, de lo contrari, sentint-ho molt nos veurem obligats desde l' próxim número a sospendrer-los-hi l' envió.

«A pesar de les rasonades protestes que per diverses entitats s' han dirigit al govern per a que snprimeixi, disminueixi o aplassi l' impost de una pesseta per kilo, amb que s' ha gravat el popular producte MALTE KNEIPP, no s' ha pogut conseguir més que un nou aplassament de 30 dies. A partir del 1.er d' Octubre tindrà de pagarse l' impost. Els paquets portaràn aleshores una faixa-precinte de paper.

Si bé es molt bonic que 'l govern, en vista de la gran venda que està obtenint el producte, i devant del temor d' una baixa en la renda del café, s' haigi cregut en l' obligació de gravarlo

amb un impost, no deixa de ser inoportú en les actuals circumstancies, encarir un producte que 's gasta en tantes famílies.

De totes maneres, amb impost i tot resulta encare a meitat de preu del café colonial; aixís es que 'n rés afectarà dit impost a la popularitat de que gosa ja el MALTE KNEIPP.»

Rosita Pelagats. Està bé, però no té interès i sobretot no es propi pel caràcter de nostre periòdic. ¿Per qué no fa qualcuna altre cosa. Ah! i el seudònim tampoc en agrada.—*Ramón Puig i Bosch.* Tal volta si el pulis una miqueta més...—*Albert Bassas.* Queda en llista, però fins are no havem rebut cap oferta acceptable; volen duros a quatre pessetes.—*Miquel Saperas i Auví.* Piers ¿qué vol dir? En el vers «...passió cruel» *cruel* no es català i ademés li falta un vers; «...tornés a vida» tampoc això està bé i també sols hi han tres versos, ¿per qué no arregla el penúltim de quatre versos i el darrer de dos?—*Francesc Garcia.* Ja va millorant vosté, però encare no 'l podem servir; cregui lo que li dic, coses curtetes, prosa o vers, veiam si encare que siga arreglant-ho podem triar qualcuna cosa. Queda en la llista de suscriptors; pot enviar l' import del trimestre en segells.—*A. Prat Arjalaguer.* Ho sentim però no es publicable.—*l. Salom.* Arreglat una miqueta anirà.—*Pere Rich.* Vosté m' ha enganyat, la primera vegada vaig creure que vosté no en sabia, però... are m' he convenut que 's un tonto rematat.—*Juli J. Coma.* Procurarem enquibir-lo retocat. Conforme lo referent a Administració.—Queden lletres per contestar.

Imp., Alfons I d' Aragó, 39 —MOLINS DE REI

EL CENTRO

Novetats per a senyora.

Llaneria, Sederia, Llenceria i Confeccions.

MELCHOR, CULI i TARRÉS

Ronda de Sant Pere 5 (entre Plassa de Catalunya i Plassa Urquinaona).-BARCELONA.

TELEFÓN 3678

Rebutts els models en *capas* i *abrics* per a la vinenta temporada. Genres especials i de gust per a camp i festes majors. Genres blancs a preus de fàbrica en totes classes i amplades. Nous models en bruses i refajos a preus sumament reduits.

PREU FIXO